

Valsts pētījumu programmas
"Izglītība" otrās kārtas
zinātniskās un sociālās ietekmes
vidusposmā izvērtēšanas pārskats (īstenošanas
periods no 01.10.2024. līdz 22.12.2025.)

Rīga, 2026

Saturs

Programmas regulējums.....	3
Programmas mērķi, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti.....	3
Konkursa norise	4
Īstenošana, uzraudzība	5
Projekts “Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā”	6
Projekta pamatinformācija	6
Informācija par projekta finansējuma izlietojumu	7
Zinātniskā izcilība un galvenie zinātniskie sasniegumi	7
Zinātniskās kapacitātes pieaugums un studējošo iesaiste zinātniskajā darbībā	8
Sociāli ekonomiskā ietekme	8
Komunikācija	9
Ekspertu vērtējums un rekomendācijas īstenotājiem	9
Zinātniskā izcilība	9
Ietekme	9
Īstenošana	9
Projekta zinātniskie rezultāti	10
Publikācijas	10
Secinājumi	11

Programmas regulējums

Valsts pētījumu programmu "Izglītība" (turpmāk – programma) regulē sekojošs normatīvais satvars:

[Zinātniskās darbības likums](#) (pieņemts 2005. gada 14. aprīlī);

[2018. gada 4. septembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība"](#) (turpmāk – MK Noteikumi);

[2023. gada 5. septembra Ministru kabineta rīkojums nr. 567 "Par valsts pētījumu programmu "Izglītība""](#) (turpmāk MK rīkojums);

[Valsts pētījumu programmas "Izglītība" otrās kārtas nolikums](#) (turpmāk – nolikums)

Programmas mērķi, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti

Programmas virsmērķis: sniegt ieguldījumu pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanai par izglītības sistēmas attīstību un stratēģisko izglītības attīstības mērķu sasniegšanu, kā arī radīt jaunas zināšanas un praktiski pielietojamus risinājumus izglītības iestādes, pašvaldības un valsts mērogā.

Programmas mērķis un uzdevums: veidot pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu kapacitāti efektīvu pārmaiņu un inovāciju vadībai, izglītības iestādes snieguma pilnveides nodrošināšanai, izglītības kvalitātes vadībai un skolēncentrētas pieejas nostiprināšanai. Mērķa īstenošanas uzdevums ir pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu domāšanas un rīcības modeļu (tai skaitā uzskatu, pārliecību, vērtību) izpēti un profilu izveide, kā arī risinājumu (t.sk. konkrētu politiku, profesionālās kompetences pilnveides modeļu, citu instrumentu) izstrāde un aprobācija to attīstībai un pilnveidošanai izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja, pašvaldības un valsts līmenī.

Programmas īstenošanai ir noteikti šādi **apakšuzdevumi**:

- ✓ īstenot detalizētu un datus balstītu situācijas izpēti un novērtējumu par esošajām izglītības pārvaldības un vadības kapacitātes attīstības pieejām valsts, pašvaldības un izglītības iestādes līmenī, t.sk. analizējot aktuālos rīcībpolitikas risinājumus un pieejas, kas tiek izmantotas izglītības iestādē un pašvaldībā;
- ✓ identificēt esošās labās prakses ar mērķi novērtēt izglītības pārvaldību un vadības kapacitāti kontekstā ar efektīvu pārmaiņu (nacionāla mēroga reformu) un inovāciju vadību, izglītības iestādes snieguma pilnveides nodrošināšanu, izglītības kvalitātes vadību un skolēncentrētas pieejas nostiprināšanu;
- ✓ īstenot pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu esošo rīcības un domāšanas modeļu analīzi un izveidot esošo profilu aprakstu, kā arī izstrādāt paraugprofilus (vēlamos profilus). Ar profilu tiek saprasts personāla domāšanas, rīcības, attieksmes un vērtību raksturojums;
- ✓ novērtēt esošās izglītības iestāžu vadītāju (kur attiecināms – pašvaldību izglītības speciālistu) sagatavošanas un profesionālās kompetences pilnveides programmas, analizējot to zinātniskās literatūras un starptautiskas labās prakses kontekstā. Balstoties uz zinātnisko literatūru un esošo labo praksi (Latvijas un starptautisko), sagatavot situācijas novērtējumu, izglītības iestāžu vadītāju un pašvaldību izglītības speciālistu kompetenču ietvaru, kā arī konceptuālu modeli izglītības iestāžu (kur attiecināms – pašvaldību izglītības speciālistu) kompetenču attīstībai, piedāvājot konkrētus priekšlikumus sagatavošanas un profesionālās kompetences pilnveides programmu saturam un īstenošanas principiem;
- ✓ pētījuma rezultātā piedāvāt praksē izmantojamus risinājumus (pieejas, modeļi, profili, principi) pārmaiņu un inovāciju vadības un pārvaldības kapacitātes stiprināšanai un attīstībai valsts (rīcībpolitika) pašvaldības (dibinātājs) un izglītības iestādes līmenī.

Programmas horizontālie uzdevumi:

- ✓ situācijas, pieredzes un ieviesto politikas iniciatīvu, risinājumu, lēmumu izvērtējums, tādējādi nodrošinot pēctecību un sasaistot esošos pētījumus un attīstības virzienus ar jauniem risinājumiem;
- ✓ atbilstošas starptautiskās labās prakses izpēte un izmantošana risinājumu izstrādei, starptautiskās labās prakses adaptācija un aprobācija Latvijas kontekstam;
- ✓ jaunu zināšanu un programmas ietvaros izstrādāto risinājumu aprobācija praksē, iesaistot risinājumu lietotājus, piemēram, izglītības iestādes, pedagogu profesionālās organizācijas;
- ✓ pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmes nodrošināšana uz šādām mērķa grupām:
 - zinātniskā un pētnieciskā kopiena, attīstot pētniecībai nepieciešamos resursus un konkurētspējīgas starpdisciplināras zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto inovatīvas pētniecības metodes un tehnoloģijas;
 - studējošie izglītības procesā, nodrošinot prakses un darba iespējas, kā arī platformas un projekta zinātnisko rezultātu izmantošanu augstākās izglītības ieguves procesā;
 - nozaru politikas (tai skaitā izglītības politikas, jaunatnes politikas) veidotāji un ieviesēji (tai skaitā izglītības iestādes, pašvaldības);
 - sabiedrība kopumā, nodrošinot pētniecībā radītu zināšanu izplatīšanu, pārnesei un veicinot izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai;
- ✓ komunikācija par programmas ietvaros īstenoto pētījumu sasniegumiem Latvijā un ārvalstīs, jo īpaši sabiedriskos un zinātniskos forumos ar atbilstošu tematiku;
- ✓ uz izcilību un sadarbību vērsta projekta komandas izveide un vadība mērķu sasniegšanai, iesaistot tajā iespējami plašu Latvijas un ārvalstu zinātnisko institūciju, pētnieku un ekspertu kopu.

Programmas sasniedzamie rezultāti:

- ✓ nodrošināta praktiski lietojamu risinājumu izstrāde izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja un/vai pašvaldības, kā arī valsts līmenī;
- ✓ sagatavotas konkrētas vadlīnijas, rekomendācijas, scenāriji (ietverot nepieciešamo resursu, tai skaitā finanšu, ietekmi) izmaiņām nozaru rīcībpolitikā;
- ✓ nodrošināta pētniecības rezultātu publiska pieejamība, tai skaitā:
 - oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti *Web of Science* vai *SCOPUS* datubāzēs iekļautajos Q1 vai Q2 kvartiles izdevumos;
 - oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti citos *Web of Science* vai *SCOPUS* datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;
 - cita veida recenzētas zinātniskās publikācijas (tai skaitā monogrāfijas, konferenču materiāli);
 - rezultātu publikācijas populārzinātniskos žurnālos un resursos;
 - jauniegūti pētniecības dati, kas deponēti atvērto pētniecības datu repozitorijos, veicinot datu atkārtotu izmantojamību atbilstoši "FAIR" principiem (atrodamība, pieejamība, sadarbība, atkārtota lietojamība).

Konkursa norise

Programmas otrās kārtas īstenošanai tika paredzēti valsts budžeta līdzekļi 500 005 eiro apmērā. Tika plānots finansēt vienu projektu, Atbilstoši MK rīkojuma 5.3. apakšpunkta uzdevumam bija plānots finansēt vienu

projektu 500 005 *eiro* apmērā, tā īstenošanai paredzot 27 mēnešu periodu. Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai. Kā sadarbības partneris varēja piedalīties arī valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

Īstenošana, uzraudzība

Izglītības un zinātnes ministrija ir noteikta par atbildīgo institūciju programmas īstenošanā. Programmas uzraudzības struktūra veidota, lai nodrošinātu gan projekta progresu, gan rezultātu sasniegšanu, gan arī finansējuma efektīvu izlietojumu, vienlaikus pozicionējot projekta rezultātus plašākā stratēģiskā kontekstā.

Programmas **stratēģiskās vadības padome** sniedz konsultatīvu atbalstu programmas izstrādes un īstenošanas laikā un paredzēts, ka tā sniegs arī viedokli par programmas rezultātiem pēc tās noslēguma. Programmas **īstenošanas un uzraudzības komisija** (turpmāk – komisija) regulāri seko projekta izpildes progresam. Komisija lemj par programmas īstenošanu un uzraudzību atbilstoši MK noteikumu Nr. 560 8. punktā un komisijas nolikumā noteiktajam.

Savukārt **Latvijas Zinātnes padome** (turpmāk – LZP) nodrošina programmas ieviešanu, sniedzot konsultācijas projekta īstenošanai par jautājumiem, kas saistīti ar projektu īstenošanu, veicot finanšu un rezultātu izpildes uzraudzību, kā arī projekta zinātnisko rezultātu izpildes monitoringu un programmas noslēguma izvērtēšanu.

LZP projekta īstenošanas uzraudzību veic **trīs virzienos** – zinātniskā ekspertīze, projekta rezultātu izpildes uzraudzība un finansējuma izlietojuma efektivitātes uzraudzība. Zinātniskās ekspertīzes laikā ārvalstu zinātniskie eksperti vērtē, vai projektā izmantotās zinātniskās pieejas, metodes, pētniecības resursi ir atbilstoši, lai sasniegtu iecerētos mērķus.

Projekta rezultātu izpildes uzraudzības ietvaros LZP vērtēja sākotnēji plānoto rezultātu sasniegšanas progresu, pārbaudot sasniegto rezultātu atbilstību iecerētajam projekta vidusposmā. Finansējuma izlietojuma efektivitātes uzraudzības ietvaros LZP pārbauda projekta izdevumus, ņemot vērā projekta finanšu pārskatā iesniegtos datus.

Pēc projekta 15 mēnešu norises tā īstenošanai iesniedza **vidusposma zinātnisko pārskatu**, ko izvērtēja neatkarīgi ārvalstu eksperti, vērtējot projekta zinātnisko devumu, sasniegto un potenciālo projekta ietekmi un tā īstenošanu, un rekomendēja **“Turpināt projektu”**. Ekspertu sniegtie komentāri un secinājumi integrēti šī pārskata saturā.

Projekts “Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā”

Projekta pamatinformācija

Projekta numurs: VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0001

Project title: *Operational framework to support capacity building of educational professionals for school improvement solution development in schools and municipalities*

Piešķirtais finansējums: 500 005 eiro

Projekta iesniedzējs: Latvijas Universitāte (LU),

Projekta vadītājs: Dr.geogr. Ģirts Burgmanis

Zinātnes nozares:

- Izglītības zinātnes (pamata nozare)
- Citas sociālās zinātnes, tai skaitā starpnozaru sociālās zinātnes un militārā zinātne

Prioritārais virziens zinātnē: Zināšanu kultūra un inovācijas ekonomiskajai ilgtspējai

Viedās specializācijas (RIS3) joma: Sociālo un humanitāro zinātņu nozares ar horizontālu ietekmi RIS3

Projekta mērķis: Izstrādāt pētījumos un pierādījumos balstītu stratēģisko ietvaru un inovatīvus risinājumus izglītības speciālistu vadības un pārvaldības kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolās

Projekta tematiskais uzdevums: Veidot pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu kapacitāti efektīvu pārmaiņu un inovāciju vadībai, izglītības iestādes snieguma pilnveides nodrošināšanai, izglītības kvalitātes vadībai un skolēncentrētas pieejas nostiprināšanai. Mērķa īstenošanas uzdevums ir pedagogu, izglītības iestāžu vadības un pašvaldību izglītības speciālistu domāšanas un rīcības modeļu (tai skaitā uzskatu, pārliecību, vērtību) izpēti un profilu izveide, risinājumu izstrāde un aprobācija to attīstībai un pilnveidošanai izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja, pašvaldības un valsts līmenī

Pamatojums programmas uzdevuma izvēlei: Universāli risinājumi ierobežo efektīvi ieviest izglītības inovācijas. Nepieciešama sistēmiska, pielāgota pieeja izglītības profesionāļu kapacitātes stiprināšanai visos līmeņos attīstības risinājumu veidošanai skolās

Projekta kopsavilkums: Pēdējo sešu gadu laikā Latvijas izglītības sistēmā ir notikušas ievērojamas mācību satura reformas, lai veicinātu skolēnu centrētu pieeju. Tomēr, neskatoties uz izglītības kvalitātes atbildības decentralizāciju 2021. gadā, šo reformu ieviešana klasēs ir bijusi lēna un sadrumstalota. Projekts risina aprakstīto problēmu, izstrādājot pierādījumos balstītu operatīvo ietvaru, lai stiprinātu skolotāju, skolu vadītāju un vietējo izglītības iestāžu vadības un pārvaldības (IV&P) kapacitāti veidot risinājumus skolas uzlabošanai. Izmantojot dizaina pētniecības pieeju, projektā tiks izstrādāti vadības un pārvaldības (IV&P) septiņi galvenie rezultāti: aprakstošs IV&P ietvars, kompetenču ietvars, datos balstīts instrumentu komplekts IV&P prakšu skolas uzlabošanai profilēšanai, IV&P prakšu profili, konceptuāls modelis IV&P kompetenču attīstīšanai, pielāgotas profesionālās attīstības risinājumi un ieteikumi operatīvā ietvara ieviešanai. Šie rīki atbalstīs uz datiem balstītu lēmumu pieņemšanu, saskaņos izglītības praksi ar nacionālajām reformām un veicinās iekļaujošu izglītību, kas uzlabos skolēnu rezultātus. Projekts ietekmēs visus iesaistītos: skolu vadītājiem un vietējām izglītības iestādēm tas nodrošinās praktiskus rīkus efektīvai un ilgtspējīgai inovāciju ieviešanai; vietējā un starptautiskā zinātniskā kopiena iegūs jaunu izpratni par efektīvām IV&P praksēm, veicinot plašāku diskusiju

par izglītības reformu un kapacitātes veidošanu; izglītības politikas veidotāji saņems ieteikumus operatīvā ietvara ieviešanai.

Atslēgas vārdi: Izglītības vadība un pārvaldība; Izglītības vadības prakses; Efektīva skolu uzlabošana; Izglītības vadības kompetences

Informācija par projekta finansējuma izlietojumu

Projekta ietvaros izlietotais finansējums no 2024. gada 1. oktobra līdz 2025. gada 31. decembrim (izlietotais finansējums tiek uzskaitīts kalendāro gadu periodā)

Projekta numurs	Atlīdzība (eiro)	Preces un pakalpojumi (eiro)	Netiešās izmaksas (eiro)	Kopā (eiro)
VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0001	103 437,29	17 624,83	16 734,31	137 796,43

Zinātniskā izcilība un galvenie zinātniskie sasniegumi

Pirmajā projekta pusē ir izveidots un sākotnēji empīriski pārbaudīts datos balstīts darbības ietvars skolu pilnveidei, kas apvieno (1) aprakstošu izglītības **vadības un pārvaldības (IV&P) ietvaru** un (2) pašvaldības līmeņa **pārvaldības ķēdes modeli**, skaidrojot, kā skolu attīstību ietekmē gan skolas vadības prakses, gan pašvaldības lēmumi, resursu sadale un atbildības mehānismi. Ietvara izstrāde balstīta sistemātiskā literatūras pārskatā, labās prakses un gadījumu analīzē, kā arī situācijas izpētē pašvaldībās (t. sk. dokumentu analīze un 29 ekspertu intervijas). Uzsākta ietvara validācija vienā pašvaldībā (Valmierā), veicot 57 intervijas ar skolu vadības komandām un intervijas ar pašvaldības izglītības pārvaldes pārstāvjiem, lai precizētu piemērojamību ne tikai vispārējās izglītības skolām, bet arī pirmsskolām un profesionālajai izglītībai.

Vienlaikus ir izstrādāts datos balstīts **rīku kopums IV&P prakšu profilēšanai un skolu attīstības “vājo vietu” noteikšanai**. Tajā ietilpst IV&P kompetenču ietvara sākotnējā versija (balstīta zinātniskajā literatūrā un Latvijas normatīvo aktu/dokumentu analīzē), mērījumu ietvars un aptauja izglītības profesionāļu vērtību un pārliecību noteikšanai, kā arī rubrikas un algoritmi vadības prakšu izvērtēšanai skolā un pašvaldībā. Praktiskai ieviešanai izstrādātas un pilotētas arī mācību procesa novērošanas un skolotāju snieguma izvērtēšanas instrumenti, tostarp būtiski pielāgojumi pirmsskolai (47 nodarbību novērojumi 30 pirmsskolās trīs pašvaldībās), kas ļāvuši identificēt sešus atšķirīgus pirmsskolas pedagogu darba profilus. IV&P profilu pilotēšana vienā pašvaldībā ietvērusi 19 skolas, 920 vecāku un 158 skolotāju aptaujas, kā arī 227 stundu vērojumus, identificējot četrus skolu vadības profilus (stagnējošs, iesācēja, formāli administratīvs, efektīvs un ilgtspējīgs), kas apstiprina nepieciešamību pēc mērķēta, nevis vienāda atbalsta visām skolām.

Trešajā virzienā izstrādāts **četrus moduļu kompetenču attīstības modelis** un uzsākta personalizētu profesionālās pilnveides risinājumu ieviešana. Pilotēta simulācijā balstīta profesionālā pilnveide datos balstītai lēmumu pieņemšanai (72 dalībnieki no 36 skolām), izveidota un ieviesta **koučinga programma skolu vadības komandām** (pirmajā pilotā 12 kouči ar 23 skolām; otrajā pilotā 9 kouči īstenojuši 127 tiešsaistes sesijas 20 skolās), kā arī sagatavota **kouču apmācības programma**, kas stiprina sistēmas ilgtspēju un mazina atkarību no ārējiem ekspertiem. Paralēli uzsākta pierādījumos balstītu rekomendāciju izstrāde politikas veidotājiem, balstoties situācijas analīzē un sākotnējās validācijas rezultātos, ar skaidru uzsvāru uz skolu vadības kapacitātes stiprināšanu, diferencētu atbalstu pēc attīstības stadijas un datu izmantošanas nostiprināšanu skolu un pašvaldību pārvaldībā.

Zinātniskās kapacitātes pieaugums un studējošo iesaiste zinātniskajā darbībā

Projekts ir devis būtisku ieguldījumu izglītības zinātnē un izglītības līderības un pārvaldības pētniecībā Latvijā, radot jaunus teorētiskus ietvarus, analītiskus instrumentus un praktiski izmantojamus risinājumus skolu attīstības atbalstam. Metodoloģiski projekts paplašina Latvijas pētniecības praksi, ieviešot dizainā balstītu pētniecību, iteratīvus validācijas ciklus un kvalitatīvo un kvantitatīvo datu triangulāciju, sasaistot teoriju, mērīšanas instrumentus un profesionālās pilnveides risinājumus vienotā attīstības modelī.

Projekts ir būtiski veicinājis iesaistīto pētnieku un institūciju zinātniskās kapacitātes stiprināšanu, integrējot starptautiski atzītas teorētiskās pieejas (piemēram, CIPO ietvaru un Švarca vērtību teoriju) Latvijas izglītības ekosistēmas izpētē.

Starpdisciplināra sadarbība: projekta ietvaros ir izveidota sinerģija starp dažādām zinātņu nozarēm – izglītības vadību, psiholoģiju un datu analītiku, kas ļāvis izstrādāt kompleksus algoritmus skolu vadības profilēšanai.

Pētniecības metodoloģijas attīstība: zinātniskā komanda ir pilnveidojusi prasmes dizainā balstītā pētniecībā (*design-based research*), nodrošinot augsta līmeņa metodoloģisko bāzi, kas ir konkurētspējīga starptautiskā mērogā.

Zinātniskā tīklošanās: dalība starptautiskos projektos (ACASTEMy, NORD+) un sadarbība ar Tartu un Gēteborgas universitāšu pētniekiem ir paplašinājusi pētnieciskā personāla kompetences un veicinājusi Latvijas zinātnes atpazīstamību Ziemeļvalstu un Baltijas reģionā.

Studējošo iesaiste zinātniskajā darbībā: projekts kalpo kā platforma jauno zinātnieku izaugsmei, nodrošinot pētniecībā balstītu mācību vidi un praktisku pieredzi valsts nozīmes pētījumā. Projekta darba grupās ir tieši iesaistīti doktorantūras un maģistrantūras studenti, kuriem tiek nodrošināta piekļuve unikāliem empīriskiem datiem zinātnisko darbu izstrādei. Studējošie aktīvi piedalās visos pētniecības posmos – sākot no datu vākšanas pašvaldībās un interviju vadīšanas līdz pat kvantitatīvajai datu analīzei un zinātnisko rakstu sagatavošanai.

Akadēmiskā izaugsme: projekta rezultāti tiek integrēti Latvijas Universitātes studiju programmās, nodrošinot, ka jaunākie pētījumu atklājumi par izglītības pārvaldību tiešā veidā sasniedz topošos izglītības vadītājus un speciālistus.

Dalība zinātniskajā komunikācijā: jaunie pētnieki tiek motivēti prezentēt pētījuma starprezultātus gan vietēja mēroga, gan starptautiskās zinātniskajās konferencēs, tādējādi veicinot viņu integrāciju globālajā zinātnes apritē.

Sociāli ekonomiskā ietekme

Projekts rada tiešu ietekmi uz Latvijas izglītības sistēmas efektivitāti, risinot izglītības nevienlīdzības un reformu fragmentāras ieviešanas problēmas.

Rīcībpolitikas atbalsts: izstrādāti sākotnējie pierādījumos balstīti ieteikumi izglītības politikas veidotājiem un pašvaldību speciālistiem, lai veicinātu datus balstītu lēmumu pieņemšanu un mazinātu plaisu starp reformu mērķiem un to praktisko īstenošanu skolās.

Kapacitātes stiprināšana: identificēti galvenie virzītājspēki un šķēršļi izglītības vadības un pārvaldības (IV&P) kapacitātes celšanai, kas ļauj pašvaldībām mērķtiecīgāk investēt cilvēkkapitālā un skolu pilnveides procesos.

Ilgspējīgi risinājumi: izstrādāts funkcionalitāšu kopums un profilēšanas algoritmi, kas sniedz pašvaldībām praktiskus instrumentus resursu optimizācijai, veicinot ekonomiski pamatotu un efektīvu skolu tīkla pārvaldību.

Komunikācija

Projekta ietvaros ir izveidoti plaši un daudzveidīgi komunikācijas kanāli, nodrošinot zināšanu pārnēsi gan profesionālajai videi, gan sabiedrībai kopumā.

Sabiedrības informēšana: projekta norise un atziņas regulāri tiek izplatītas, izmantojot plašsaziņas līdzekļus (radio raidījumi, videoieraksti), sociālās tīklošanās vietnes un institūciju mājaslapas, lai veicinātu sabiedrības izpratni par izglītības kvalitātes nozīmi.

Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm: 2025. gada augustā tika rīkota nacionāla mēroga konference, pulcējot rīcībpolitikas veidotājus, pašvaldību speciālistus un skolu vadītājus, lai apspriestu pētījuma starprezultātus un to praktisko pielietojumu.

Digitālā integrācija: izveidota sadarbība ar valsts līmeņa izglītības datu sistēmām (piemēram, e-klase.lv), kas nodrošina pētniecībā balstītu risinājumu mērogojamību un pieejamību visām Latvijas izglītības iestādēm.

Ekspertu vērtējums un rekomendācijas īstenotājiem

Ekspertu vērtējums kopumā apliecina, ka projekts tiek īstenots ar augstu zinātnisko kvalitāti, skaidru metodoloģisko ietvaru un būtisku ietekmi uz izglītības vadības un skolu attīstības praksi Latvijā. Projekta norise atbilst sākotnēji izvirzītajiem mērķiem, savukārt identificētie uzlabojumu ieteikumi ir saistīti galvenokārt ar zinātnisko publikāciju aktualitāti, rezultātu publicēšanu un projekta īstenošanas termiņu precizēšanu.

Zinātniskā izcilība

- Augsta metodoloģiskā kvalitāte (*design-based research*, vairāki izstrādes cikli).
- Skaidrs ieguldījums Nacionālās pētniecības programmas “Izglītība” mērķos.
- Sistemātiski attīstīts IV&P ietvars, novērtēšanas rīki un profesionālās pilnveides moduļi.
- Vairums plānoto rezultātu sasniegti vai pārsniegti; ieviešana notiek saskaņā ar plānu.
- Spēcīga sadarbība ar pašvaldībām un nozares partneriem.

Rekomendācijas

- Prioritizēt aktuālākos zinātniskos avotus, ierobežojot literatūru, kas vecāka par 10–15 gadiem.

Ietekme

- Būtiska ietekme uz izglītības vadības pētniecību un praksi Latvijā.
- Rezultāti izmantojami arī starptautiskos un salīdzinošos pētījumos.
- Aktīva rezultātu izplatīšana (konferences, publikācijas, digitālie kanāli).
- Sekmēta pētnieciskā izaugsme, pateicoties mērķtiecīgai jauno pētnieku un studējošo piesaistei.
- Projekta rezultāti ir kļuvuši par bāzi jauna ESF projekta pieteikuma sagatavošanai.

Rekomendācijas

- Kāpināt zinātnisko sniegumu, fokusējoties uz publikāciju skaita palielināšanu augstas ietekmes izdevumos.

Īstenošana

- Projekta risinājumi veiksmīgi aprobēti, iesaistot vairākās pašvaldībās.
- Atbilstoša finanšu izlietojuma un projektu vadības kvalitāte.
- Efektīva uzraudzība, izveidota Projekta konsultatīvā padome.

Rekomendācijas

- Sniegt detalizētu Informāciju par studējošo un doktorantu noslodzi (PLE).

Projekta zinātniskie rezultāti

Rezultāta veids	Plānots vidusposmā	Sasniegts vidusposmā	Plānots noslēgumā
Oriģināli zinātniskie raksti, kas iesniegti vai pieņemti publicēšanai <i>Web of Science Core Collection</i> vai <i>SCOPUS</i> datubāzēs iekļautajos Q1 un Q2 kvartiles žurnālos vai konferenču rakstu krājumos	-	-	1
Oriģināli zinātniskie raksti, kas publicēti <i>Web of Science</i> vai <i>SCOPUS</i> datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos	-	1	2
Citi anonīmi recenzēti zinātniskie raksti starptautiskos žurnālos un rakstu krājumos, izņemot konferenču materiālus	1		3
Konferenču materiāli (izņemot <i>SCOPUS</i> un <i>Web of Science Core Collection</i> indeksētos).	1		10
recenzētas zinātniskās monogrāfijas vai to manuskripti	-		1
Zinātniskās datubāzes, datu kopas (jauniegtie pētniecības dati deponēti atvērto pētniecības datu repozitorijos, veicinot datu atkārtotu izmantošanu atbilstoši "FAIR" principi (atrodamība, pieejamība, sadarbspēja, atkārtota lietojamība))	0	0	1
Praktiski lietojamu risinājumu izstrāde izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja un/vai pašvaldības, kā arī valsts līmenī	1		10
Konkrētas vadlīnijas, rekomendācijas, scenāriji (ietverot nepieciešamo resursu, tai skaitā finanšu, ietekmi) izmaiņām nozaru rīcībpolitikā	-		3
Citi pētniecības specifikai atbilstoši projekta rezultāti, kas papildina iepriekš minētos rezultātus (tai skaitā dati)	3	-	9

Publikācijas

1. Saleniece, I., Ozola, E. The Role of Local Authorities in Implementing Education Policy: Comparison of Three Perspectives. - EDULEARN25 Proceedings, IATED, 2025, <https://doi.org/10.21125/edulearn.2025.1767>

Projekta vidusposmā ir sasniegts būtisks progress gan zinātnisko, gan praktisko rezultātu radīšanā. Sagatavoti un publicēti anonīmi recenzēti zinātniskie raksti un konferenču materiāli, kā arī uzsākta augstas kvalitātes publikāciju iesniegšana, vienlaikus projekts jau nodrošina nozīmīgu praktisko pienesumu, izstrādājot pielietojamus risinājumus izglītības iestādēm, pašvaldībām un valsts institūcijām, kā arī sagatavojot konkrētas vadlīnijas un rekomendācijas pierādījumos balstītai izglītības pārvaldībai. Tas apliecina ciešu sasaisti starp pētniecību un izglītības praksi.

Secinājumi

Valsts pētījumu programmas “Izglītība” otrās kārtas **virsmērķis** sniegt ieguldījumu pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanai par izglītības sistēmas attīstību un stratēģisko izglītības attīstības mērķu sasniegšanu, kā arī radīt jaunas zināšanas un praktiski pielietojamus risinājumus izglītības iestādes, pašvaldības un valsts mērogā.

Programmas otrās kārtas konkursa ietvaros tika finansēts Latvijas Universitātes projekts “Stratēģisks ietvars izglītības speciālistu kapacitātes stiprināšanai attīstības risinājumu veidošanai skolā” (VPP-IZM-Izglītība-2024/1-0001) tā īstenošanai paredzot 500 005 *eiro*. Projekts jāīsteno 27 mēnešu laika periodā.

Projekta vidusposma izvērtējums apliecina, ka projekts tiek īstenots atbilstoši izvirzītajiem mērķiem, ar augstu zinātnisko kvalitāti un skaidru metodoloģisko ietvaru. Ir sasniegts būtisks progress jaunu zināšanu radīšanā, izstrādājot izglītības vadības un pārvaldības kompetenču ietvarus, datus balstītus instrumentus un praktiski izmantojamus risinājumus, kas jau tiek aprobēti pašvaldību un izglītības iestāžu līmenī. Projekta rezultāti demonstrē ciešu saisti starp pētniecību un praksi, kā arī sniedz nozīmīgu ieguldījumu pierādījumos balstītas izglītības politikas veidošanā.

Vienlaikus projekts ir stiprinājis pētniecības kapacitāti, veicinājis starpdisciplināru un starptautisku sadarbību, kā arī radījis attīstības iespējas doktorantiem, jaunajiem pētniekiem un studentiem. Ekspertu rekomendācijas akcentē nepieciešamību kāpināt zinātnisko publikāciju intensitāti un darbā integrēt aktuālāko pētniecisko literatūru. Tāpat ieteikts precizēt projekta īstenošanas laika grafiku, lai garantētu visu plānoto rezultātu kvalitāti un pilnīgu izpildi. Vidusposma progresa rādītāji apliecina projekta ievērojamo potenciālu, sniedzot paliekošu ieguldījumu gan izglītības zinātnes attīstībā, gan praktiskajā izglītības pārvaldībā Latvijā.

Projektu plānots īstenot līdz **2026. gada decembra beigām**, kad tiks iesniegti projekta noslēguma zinātniskais pārskats un būs iespējams novērtēt programmas ietvaros izvirzīto un projektu ietvaros sasniegto mērķu un uzdevumu nozīmību un ietekmi.

Latvijas Zinātnes
padome

Pārskatu sagatavoja
Latvijas Zinātnes padome